

МІСЦЕ УКРАЇНИ У СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ ЯК ІНДИКАТОР ЇЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

© 2018 **ПРОВОЛОЦЬКА О. М., ВОЛОШИНА С. В., ГУРА О. С.**

УДК 338.24

Проволоцька О. М., Волошина С. В., Гура О. С.

Місце України у світових рейтингах як індикатор її інвестиційної привабливості

Статтю присвячено обґрунтуванню на основі світових рейтингів першочергових заходів з формування інвестиційної привабливості України на сучасному етапі її розвитку. Проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій в економіку України за 2012–2017 рр., встановлено негативні тенденції останніх років. Дослідження позицій України в основних світових рейтингах у 2015–2016 рр. показало відсутність суттєвих позитивних зрушень в країні. Аналіз змін у складових індексів (субіндексах) дав змогу визначити чинники, які гальмують надходження іноземних інвестицій у національну економіку країни: слабкість інституцій, котрі мають забезпечувати верховенство права, надмірна зарегульованість економіки, зосередження влади в руках олігархічних кланів, значна корупція при розподілі державних коштів, недієздатна судова система тощо. Визначено, що першочергові заходи мають бути спрямовані на ліквідацію або суттєве послаблення впливу цих «симптомів». В підсумку очікується як посилення позицій України у світових рейтингах, так і активізація надходжень іноземних інвестицій.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, світові рейтинги, індекс, субіндекс, корупція, конкурентоспроможність.

Рис.: 2. Табл.: 3. Бібл.: 20.

Проволоцька Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана» (просп. Поштовий, 64, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50000, Україна)

E-mail: provolozka_om@kneu.dp.ua

Волошина Світлана Василівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки, Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського (вул. Трамвайна, 16, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, 50005, Україна)

E-mail: voloshyna@donnuet.edu.ua

Гура Ольга Сергіївна – магістр, Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана» (просп. Поштовий, 64, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50000, Україна)

E-mail: o.gura21@ukr.net

УДК 338.24

UDC 338.24

Проволоцкая Е. Н., Волошина С. В., Гура О. С. Место Украины в мировых рейтингах как индикатор ее инвестиционной привлекательности

Статья посвящена обоснованию на основе мировых рейтингов первоочередных мероприятий по формированию инвестиционной привлекательности Украины на современном этапе ее развития. Проанализирована динамика прямых иностранных инвестиций в экономику Украины за 2012–2017 гг., установлены негативные тенденции последних лет. Исследование позиций Украины в основных мировых рейтингах в 2015–2016 гг. показало отсутствие существенных положительных сдвигов в стране. Анализ изменений в составляющих индексов (субиндексах) позволил определить факторы, которые тормозят приток иностранных инвестиций в национальную экономику страны: слабость институтов, которые должны обеспечивать верховенство права, чрезмерная зарегулированность экономики, сосредоточение власти в руках олигархических кланов, значительная коррупция при распределении государственных средств, недееспособна судебная система и тому подобное. Определено, что первоочередные меры должны быть направлены на ликвидацию или существенное ослабление влияния этих «симптомов». В итоге ожидается как усиление позиций Украины в мировых рейтингах, так и активизация поступлений иностранных инвестиций.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, мировые рейтинги, индекс, субиндекс, коррупция, конкурентоспособность.

Рис.: 2. Табл.: 3. Библ.: 20.

Проволоцкая Елена Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, Криворожский экономический институт ГБУЗ «КНЭУ им. В. Гетьмана» (пр. Почтовый, 64, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 50000, Украина)

E-mail: provolozka_om@kneu.dp.ua

Provolotska O. M., Voloshina S. V., Hura O. S. The Place of Ukraine in World Rankings as an Indicator of its Investment Attractiveness

The article is dedicated to the substantiation, based on world rankings, of top-priority measures for the formation of Ukraine's investment attractiveness at the present stage of its development. The dynamics of direct foreign investment in the economy of Ukraine for 2012-2017 is analyzed, negative trends of recent years are established. The study of Ukraine's positions in the main world rankings in 2015-2016 showed no significant positive changes in the country. The analysis of changes in the components of the indexes (subindexes) made it possible to identify factors that hamper the flow of foreign investment in the national economy of the country: the weakness of institutions that must ensure the rule of law, excessive regulation of the economy, concentration of power in the hands of oligarchic clans, significant corruption in the allocation of public funds, incompetent judicial system, etc. It is determined that priority measures should be aimed at eliminating or significantly weakening the influence of these "symptoms". As a result, it is expected that both Ukraine's positions in world rankings and activation of foreign investment will be strengthened.

Keywords: foreign direct investment, world rankings, index, subindex, corruption, competitiveness.

Fig.: 2. Tbl.: 3. Bibl.: 20.

Provolotska Olena M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Kryvyi Rih Economic Institute of Kyiv National Economic University named after V. Hetman (64 Poshtovyi Ave., Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, 50000, Ukraine)

E-mail: provolozka_om@kneu.dp.ua

Волошина Светлана Васильевна – кандидат экономических наук, доцент, заведующий кафедрой экономики, Донецкий национальный университет экономики и торговли им. М. Туган-Барановского (ул. Трамвайная, 16, Кривой Рог, Днепропетровская область, 50005, Украина)

E-mail: voloshyna@donnuet.edu.ua

Гура Ольга Сергеевна – магистр, Криворожский экономический институт ГВУЗ «КНЭУ им. В. Гетьмана» (просп. Почтовый, 64, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 50000, Украина)

E-mail: o.gura21@ukr.net

Voloshina Svitlana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Head of the Department, Department of Economics, Donetsk National University of Economy and Trade named after M. Tugan-Baranovsky (16 Tramvaina Str., Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, 50005, Ukraine)

E-mail: voloshyna@donnuet.edu.ua

Hura Olha S. – Master, Kryvyi Rih Economic Institute of Kyiv National Economic University named after V. Hetman (64 Poshtovyi Ave., Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, 50000, Ukraine)

E-mail: o.gura21@ukr.net

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Важливу роль у створенні сприятливих умов для розвитку економічної системи будь-якої країни відіграють іноземні інвестиції. Для України прямі іноземні інвестиції означають перспективи щодо ефективної реструктуризації економіки, зростання рівня її конкурентоспроможності, поліпшення платіжного балансу держави, підвищення рівня зайнятості населення, розвитку підприємництва, зростання ефективності діяльності вітчизняних підприємств, впровадження інновацій, розбудови соціальної інфраструктури, розвитку експортного потенціалу тощо.

Іноземні інвестиції могли би дати поштовх для швидкого розвитку нашої країни. У зв'язку з цим проблема залучення інвестицій була і залишається однією з найактуальніших для України.

Незамінну роль під час прийняття рішення щодо здійснення інвестиційної діяльності в певній країні виконують світові рейтинги, що встановлюють місце цієї країни. Вони, по-перше, дають змогу інвестору оцінити певний процес у країні на конкретний момент часу та в динаміці, зробити висновки щодо перспектив їх зміни в майбутньому; по-друге, рейтинги розраховані на основі науково обґрунтованих підходів, їх можна отримати вільно та безкоштовно.

Десятки міжнародних авторитетних організацій складають рейтинги країн, визначаючи їх місце у світі залежно від економічного, політичного, соціального розвитку тощо.

Рейтинги є важливим чинником формування іміджу України у світі і важливими індикаторами для міжнародних партнерів і стратегічних інвесторів. Тому вони потребують постійної уваги й аналізу як інструмент формування програми заходів, спрямованої на підвищення інвестиційної привабливості країни та можливостей впливу на потенційних інвесторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій останніх років, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. Опрацюванню питань інвестування на макро- та мікрорівнях завжди приділяли значну увагу іноземні та вітчизняні науковці, зокрема А. Гайдуцький, Б. Губський, М. Чумаченко, С. Кадочников, А. Козака, Т. Майорова, І. Малій, А. Пересада, Дж. Кейнс, М. Фрідмен, Д. Хікс, У. Шарп та ін. Ними було створено теоретичне та методичне підґрунтя обґрунтування інвестиційних рішень, сформульовано особливості інвестиційного процесу для різних етапів розвитку економічної системи, визначені особливості інвестування в умовах діяльності окремих країн

тощо.

Діагностиці соціально-економічної ситуації в Україні, оцінці її конкурентоспроможності на основі світових рейтингів присвячені праці А. Арсененко [12], В. Будкіна [13], С. Гармаш [15], Ю. Волинчук, І. Кривов'язюка, Є. Тихомирової [19] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. В той же час недостатньо вивченою нині залишається проблематика комплексного врахування світових рейтингів України під час розробки програми заходів, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості країни. При цьому потрібно враховувати той факт, що щорічно відбуваються в державі певні зміни за різними напрямками розвитку, що призводить до відповідних змін у рейтингах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення на основі міжнародних рейтингів програми першочергових заходів з формування інвестиційної привабливості України на сучасному етапі її розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Наявність в Україні значної кількості тривалий час нерозв'язаних проблем (політична нестабільність, відсутність єдиної економічної програми у різних урядів, високий рівень корупції, відсутність довіри до судової системи, низький рівень розвитку інфраструктури тощо) обумовлює низьку інвестиційну активність іноземних інвесторів.

Згідно з даними рис. 1 прямі іноземні інвестиції до 2013 року включно мали тенденцію хоч і до незначного, але стабільного зростання. В 2014 році обсяг інвестицій зменшився на 21 % порівняно з 2013 роком і склав 45,9 млрд дол. США. Станом на 31.12.2016 р. Україна акумулювала всього 37,66 млрд дол. прямих іноземних інвестицій, що значно менше реальних потреб економіки. На 01.07.2017 р. обсяг іноземних інвестицій склав 38,98 млрд дол. США, що більше за аналогічний показник 2016 року на 3,52 % [16], тобто простежується певна позитивна динаміка.

В той же час, на думку представників іноземних компаній – членів Європейської Бізнес Асоціації, ситуація в економіці України в найближчий час дещо покращиться, але значних успіхів очікувати не варто [18]. Саме тому, як і раніше, актуальною залишається проблема формування в Україні привабливого для інвестора інвестиційного клімату, який є одним із найважливіших індикаторів розвитку економіки країни.

Світові рейтинги складаються різними міжнародними організаціями, провідними експертами в певній галузі.

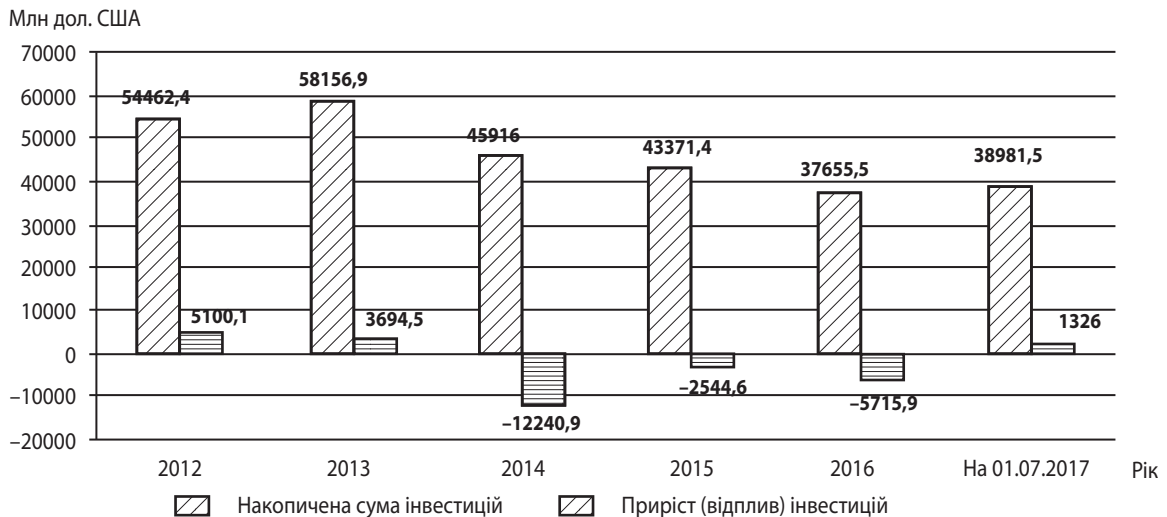

Рис. 1. Динаміка прямих інвестицій (акціонерний капітал) з країн світу в економіку України (станом на 31.12 відповідного року) за 2012–2017 роки

Джерело: сформовано авторами на основі [16]

Вони дають можливість з'ясувати зміни у країні з неупередженої, об'єктивної точки зору та є корисними як для самої країни з позиції розуміння необхідності реалізації певних програм, спрямованих на розв'язання найбільш нагальних проблем, так і для інвесторів – під час обґрунтування інвестиційних рішень.

Для визначення позицій України на сучасному етапі її розвитку було розглянуто рейтинги різних міжнародних організацій, які, на думку авторів, прямо чи опосередкова-

но обумовлюють вибір інвесторів.

Варто зазначити, що під час оприлюднення рейтингів укладачі, як правило, вказують рік виходу рейтингу, хоча під час його розрахунку використовувалися фактичні дані за рік, який передував року виходу рейтингу. Надалі в роботі зазначитися буде період, за даними якого і здійснювались розрахунки рейтингу.

Аналіз позицій України у світових рейтингах (табл. 1) показує, що європейська країна з величезним потенціалом

Таблиця 1

Позиція України в основних світових рейтингах у 2016 році

Індекс	Кількість країн у рейтингу	Позиція України (місце) в 2016 р.	«Країни-сусіди» у рейтингу	Країни – лідери рейтингу
сприйняття корупції	176	131	Казахстан, Росія, Непал, Іран	Данія, Нова Зеландія
відкритості державних даних	94	31	Індія, Італія, Словаччина	Тайвань, Австралія, Велика Британія
свободи преси	180	102	Гвінея, Бразилія, Кувейт	Норвегія, Швеція
глобальний миру	163	154	Афганістан, Ірак, Ємен, Південний Судан	Ісландія, Нова Зеландія, Португалія
щастя	155	132	Гана, Уганда	Норвегія, Данія, Ісландія
соціального розвитку	128	64	Таїланд, Домініканська Республіка,	Данія, Фінляндія
процвітання	149	112	Бангладеш, Буркіна-Фасо	Норвегія, Нова Зеландія, Фінляндія
економічної свободи	180	166	Ліберія, Чад, Афганістан, Судан, Ангола	Гонконг, Сінгапур, Нова Зеландія
легкості ведення бізнесу	190	80	Сан-Марино, Боснія і Герцеговина, В'єтнам	Нова Зеландія, Сінгапур
інновацій	127	50	Катар, Тайланд	Швейцарія, Швеція, Нідерланди
глобальної конкурентоспроможності	138	85	Намібія, Греція	Швейцарія, Сінгапур, США

Джерело: сформовано авторами на основі [1–11]

за рейтингами сприйняття корупції, миру, щастя, процвітання, економічної свободи, свободи преси знаходиться за межами сотні і межує з країнами «третього світу», що свідчить про існування значної кількості проблем, які залишаються нерозв'язаними впродовж тривалого періоду

часу. І якщо ситуація в найближчий час не зміниться, то Україна так і залишиться «сировинним придатком» Європи та світу.

Як показує інформація рис. 2, у 2016 році Україна покращила свої позиції в рейтингах: відкритості державних

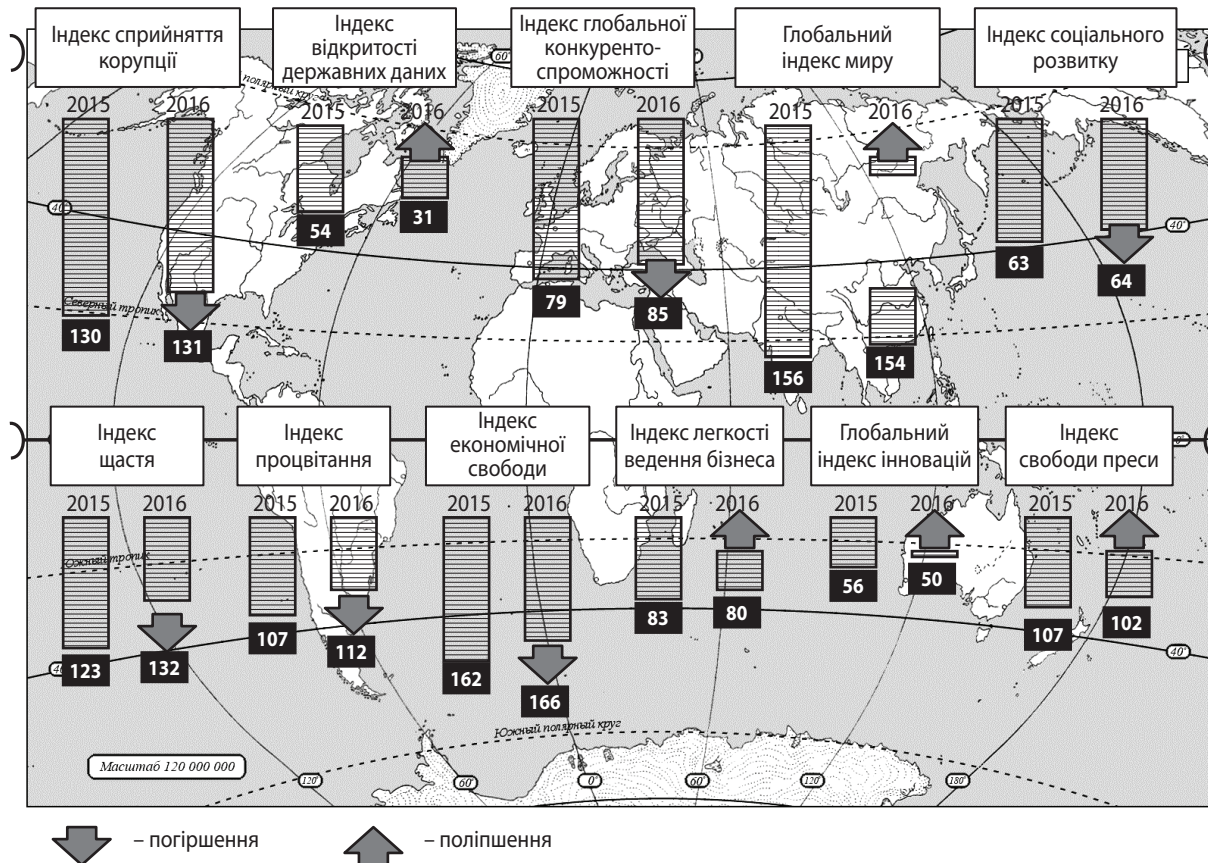

Рис. 2. Позиція України в світових економічних рейтингах у 2015–2016 роках

Джерело: сформовано авторами на основі [1–11]

даних (+ 23 позиції), миру (+ 2 позиції), легкості ведення бізнесу (+ 3 позиції), інновацій (+ 6 позицій), свободи преси (+ 5 позицій).

Одночасно відбулося і погіршення: Україна втратила позиції у рейтингах: сприйняття корупції (– 1 позиція), конкурентоспроможності (– 6 позицій), соціального розвитку (– 1 позиція), щастя (– 9 позицій), процвітання (– 5 позицій), економічної свободи (– 4 позиції).

Відомо, що рейтингова оцінка є сукупністю оцінок за кількома субіндексами. Тому погіршення позиції країни за певним рейтингом не означає відсутність позитивних зрушень у цьому напрямі. В табл. 2 наведені субіндекси України, які мали в 2016 р. порівняно з 2015 р. позитивну динаміку.

В той же час відбулися і певні негативні зрушення, які призвели до погіршення рейтингових позицій України у світі (табл. 3).

Наведена в табл. 2 – табл. 3 інформація свідчить, що певні зрушення відбуваються, але вони не є значущими і не здатні змінити політичну, економічну, соціальну ситуацію у країні докорінно на краще. Внаслідок цього українці по-

чувають себе все менш щасливими.

Аналіз складових світових рейтингів, які розглянуті в дослідженні, дає змогу сформулювати основні заходи, реалізація яких забезпечить і поліпшення позицій України в світових рейтингах, і поживлення надходження іноземних інвестицій у країну.

Першочергові заходи повинні бути спрямованими на суттєве зниження політичного ризику інвестування в Україну. Через широке висвітлення конфлікту міжнародними ЗМІ вся країна пов'язується із конфліктом на сході. Для того щоб вся країна не асоціювалась у потенційних інвесторів з війною, необхідно забезпечити відсутність ескалації конфлікту, активну інформаційну політику, систематичне висвітлення позитивних прикладів інвестицій, незмінність і гарантованість захисту ринкових прав і свобод інвестора.

Якнайшвидше в Україні потрібно здійснити прорив у подоланні корупції. Для цього необхідне очищення судової, правоохоронної, податкової систем. Потрібно створити антикорупційний суд, який стане кінцевою ланкою у ланцюгу новостворених антикорупційних органів, що

Таблиця 2

Покращення у субіндексах рейтингів України в 2016 р. (порівняно з 2015 р.)

Індекс	Субіндекси
сприйняття корупції	зменшення використання службового становища в органах виконавчої влади, в поліції та збройних силах, більш доступна підзвітність державних закупівель завдяки системі ProZorro, державне фінансування партій, участь громадськості в антикорупційних реформах
відкритості державних даних	більш відкритими стали дані про бюджет уряду, національні закони, реєстр компаній, держзакупівлі, національну статистику
свободи преси	зменшення випадків насильства проти журналістів; на сході України менше боїв, ніж раніше; збільшення кількості розслідувань порушень свободи слова; в країні тривають медійні реформи
світовий показник спокою	зменшення смертей від зовнішніх конфліктів, боїв у зовнішніх конфліктах, боїв у внутрішніх конфліктах, збільшення фінансування ООН на підтримку миру
щастя	доволі високий показник благодійності
соціального розвитку	незначне покращення відбулося у показниках «доступ до інформації та комунікацій», «свобода вибору та особиста свобода», «доступ до вищої освіти», «харчування та базове медичне обслуговування», «доступ до базової освіти», «якість навколишнього середовища», «вода і санітарія», «здоров'я і гарне самопочуття», «особисті права»
процвітання	підвищення показників «соціальний капітал», «природне середовище», «економічна якість»
економічної свободи	покращення показників «захист прав власності», «свобода бізнесу», «свобода ринку праці», «державні витрати», «свобода торгівлі», «свобода інвестицій»
легкості ведення бізнесу	поліпшення в показниках: легкість реєстрації, можливість підключення до системи електропостачання, рівень захисту інвесторів, рівень забезпечення виконання контрактів
інновацій	підвищення показників «інфраструктура», «витонченість ринку», «витонченість бізнесу», «креативні результати»
глобальної конкурентоспроможності	покращення за складовими «інституції», «макроекономічне середовище», «вища освіта і професійна підготовка», «технологічна готовність», «інноваційний потенціал»

Джерело: сформовано авторами на основі [1–11]

Таблиця 3

Погіршення в субіндексах рейтингів України в 2016 р. (порівняно з 2015 р.)

Індекс	Субіндекси
1	2
сприйняття корупції	слабкість інституцій, які мають забезпечувати верховенство права; надмірна зарегульованість економіки та зосередження влади в руках олігархічних кланів; значна корупція при розподілі державних коштів і судова система, яка нездатна зашкодити цьому
відкритості державних даних	зменшився доступ до даних про земельну власність, державні витрати, якість води; відсутні дані про якість повітря, національні карти, місцерозташування
свободи преси	українські ЗМІ традиційно залежать від великого олігархічного капіталу і недолугості українського законодавства щодо медіа; більшість злочинів проти журналістів в Україні не розслідувані, безкарність злочинів проти журналістів; інформаційна війна з Росією; публікація персональних даних журналістів
світовий показник спокою	інтенсивність внутрішнього конфлікту, відносини з сусідніми країнами, смерті від внутрішнього конфлікту, насильницькі демонстрації, сприйняття злочинності, доступ до зброї, жорстка злочинність, політичний терор, терористичний вплив, політична нестабільність, експорт зброї
щастя	погіршилась складова «соціальна підтримка» – українці більше стали розраховувати на власні сили; найгіршими виявились показники свободи життєвого вибору і сприйняття корупції
соціального розвитку	погіршення спостерігається у показниках «особиста безпека», «толерантність» і доступність житла
процвітання	погіршення за показниками «здоров'я», «бізнес-середовище», «освіта», «управління», «безпека і захист», «особиста свобода»
економічної свободи	зменшення «монетарної свободи»
легкості ведення бізнесу	погіршення в показниках: легкість отримання дозволів на будівництво, простота реєстрації прав власності, можливість кредитування, рівень оподаткування, рівень ведення міжнародної торгівлі, простота ліквідації підприємств

1	2
інновацій	зменшення в показниках «інститути», «людський капітал і дослідження», «знання та технологічні результати»
глобальної конкурентоспроможності	погіршення в показниках: «інфраструктура», «охорона здоров'я та початкова освіта», «ефективність ринку товарів», «ефективність ринку праці», «розвиток фінансового ринку», «розмір ринку», «відповідність бізнесу сучасним вимогам»

Джерело: сформовано авторами на основі [1–11]

зможе забезпечити невідворотність покарання для корупціонерів. На сайті Верховної Ради вже зареєстрована петиція про створення Вищого антикорупційного суду [14].

Уряду необхідно провести аудит і знизити ступінь секретності в секторі безпеки й оборони за напрямками: статті державного бюджету, річні плани державних закупівель, інформація про проведення закупівель та укладені контракти. Активне викриття за допомогою систем ProZorro та Dozorro тендерів із порушеннями дасть змогу суттєво зменшити корупцію при закупівлях.

Масштабним інвестиціям в Україну заважає непрогнозованість економічної політики уряду і Національного банку України. Інвестиційне рішення приймається на основі, як правило, середньострокового бізнес-плану на п'ять років, а в Україні неможливо навіть на два роки спрогнозувати політику уряду, а особливо НБУ. Тому необхідно активно залучати бізнес, як вітчизняний, так і міжнародний, до встановлення нових прозорих правил взаємовідносин у трикутнику «суспільство – влада – бізнес». Методами дерегуляції, прогнозованості податкового законодавства, становлення реального верховенства права забезпечити стабільні умови для ведення бізнесу, змінити ставлення потенційних інвесторів до України.

В Україні відсутня стратегія інноваційного розвитку, а розроблена міжнародними експертами «Цифрова адженда 2020» понад півроку лежить у КМУ, і не затверджується план заходів щодо її реалізації [17]. Державі необхідно прийняти стратегію інноваційного розвитку і приділяти цій сфері більше уваги.

Значний вплив на прийняття рішення потенційними інвесторами має стан вітчизняних автошляхів. Тому одним із першочергових завдань по залученню іноземного інвестора є швидка і якісна реконструкція автошляхів у країні.

Що стосується соціальної спрямованості заходів, які покликані покращити позиції України в світових рейтингах, то щасливішим українське населення може зробити, по-перше, сталий розвиток – гармонічне поєднання економічних, соціальних та екологічних факторів, що забезпечить захист майбутніх поколінь; по-друге, надання можливостей для розвитку свободи життєвого вибору, зокрема, створення сприятливих умов для малого та середнього бізнесу; по-третє, дбайливе ставлення до навколишнього середовища з боку промисловості – запровадження жорстких екологічних норм і збільшення штрафів за їх порушення [20].

Зазначені вище заходи покликані сприяти покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню обсягів залучення іноземних інвестицій в її економіку.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Для потенційних інвесторів інформативними є світові рейтинги, які систематично складаються міжнародними організаціями і які дають змогу робити висновки щодо певних тенденцій розвитку тих чи інших процесів у країні.

Детальний аналіз світових рейтингів в динаміці, визначення в них позиції України дають можливість стверджувати, що в економіці України не відбувається суттєвих позитивних зрушень внаслідок дії багатьох чинників: окупації Криму, військових подій на сході України, політичної нестабільності; недостатньої інформаційної політики; низької якості автошляхів; відсутності стратегії інноваційного розвитку, відсутності прозорості, безкарності та недовіри системи правосуддя; недостатнього захисту прав власності; корумпованого, нестабільного бізнес-середовища тощо.

Ліквідація або суттєве послаблення впливу цих «симптомів» в змозі забезпечити посилення уваги потенційних інвесторів і надходження в Україну таких очікуваних інвестиційних ресурсів.

Для суттєвого посилення позицій України в світових економічних рейтингах необхідні реальні, рішучі зміни, які забезпечать стабільність, прогнозованість і верховенство права в усіх органах влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Doing Business. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
2. Global Open Data Index. URL: <https://index.okfn.org>
3. Global Peace Index – Vision of Humanity. URL: <http://visionofhumanity.org>
4. Index of Economic Freedom. URL: <http://www.heritage.org/index/ranking>
5. Reporters without borders. URL: <https://rsf.org/en/ranking>
6. Social Progress Index. URL: <http://www.socialprogressindex.com>
7. The Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
8. The Legatum Prosperity Index. URL: <http://www.prosperity.com>
9. Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/cpi/>
10. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org>
11. World Happiness Report. URL: <http://worldhappiness.report>

12. Арсененко А. Ю. Формування механізму рейтингового управління інвестиційним кліматом України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Сімферополь, 2013. 208 с.

13. Будкін В. С. Сучасні проблеми економічного розвитку країн СНД. *Стратегія розвитку України. Серія : Економіка, соціологія, право*. 2013. № 2. URL: jrn1.nau.edu.ua

14. Верховна Рада України. Електронні петиції. URL: <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/2718?page=1>

15. Гармаш С. В. Оцінка соціально-економічної ситуації на основі аналізу статистичних показників (на прикладі України). *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2013. № 66. С. 190–195.

16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

17. Інновації або смерть: як бізнесу вижити на тонучому кораблі «Україна». URL: <http://radakmu.org.ua/view/5070/>

18. Іноземний бізнес в Україні: чи прийдуть інвестиції у 2017 році? URL: <http://www.bbc.com/ukrainian/news-38758419>

19. Тихомирова Є. Б. Рейтинги та ранкінги: інвестиційне позиціонування України. *Слов'янський вісник*. 2013. Вип. 15. С. 149–153.

20. Чи щаслива Україна в міжнародний день щастя? URL: https://uifuture.org/en/post/indeks-sasta-v-ukraini-rezultati-doslidzenna-2017-roku_164.

REFERENCES

Arsenenko, A. Yu. "Formuvannia mekhanizmu reitynhovoho upravlinnia investytsiinym klimatom Ukrainy" [Formation of the mechanism of rating management of Ukraine's investment climate]: *dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.03*, 2013.

Budkin, V. S. "Suchasni problemy ekonomichnoho rozvytku krain SND" [Modern problems of economic development of the CIS countries]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy. Serii : Ekonomika, sotsiologhiia, pravo*. 2013. jrn1.nau.edu.ua

"Chy shchaslyva Ukraina v mizhnarodnyi den shchastia?" [Is Ukraine happy on the international day of happiness?]. https://uifuture.org/en/post/indeks-sasta-v-ukraini-rezultati-doslidzenna-2017-roku_164

"Doing Business". <http://www.doingbusiness.org/rankings>
Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>

"Global Open Data Index". <https://index.okfn.org>

"Global Peace Index – Vision of Humanity" <http://visionof-humanity.org>

Harmash, S. V. "Otsinka sotsialno-ekonomichnoi sytuatsii na osnovi analizu statystychnykh pokaznykiv (na prykladi Ukrainy)" [Assessment of socio-economic situation on the basis of analysis of statistical indicators (for example, Ukraine)]. *Visnyk NTU «KhPI»*, no. 66 (2013): 190-195.

"Index of Economic Freedom" <http://www.heritage.org/index/ranking>

"Innovatsii abo smert: yak biznesu vyzyhy na tonuchomu korabli «Ukraina»" [Innovation or death: how to survive on a sinking ship «Ukraine»]. <http://radakmu.org.ua/view/5070/>

"Inozemnyi biznes v Ukraini: chy pryidut investytsii u 2017 rotsi?" [Foreign business in Ukraine: will the investments come in 2017?]. <http://www.bbc.com/ukrainian/news-38758419>

"Reporters without borders" <https://rsf.org/en/ranking>

"Social Progress Index" <http://www.socialprogressindex.com>

"The Global Innovation Index". <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>

"The Legatum Prosperity Index" <http://www.prosperity.com>

"Transparency International Ukraine" <https://ti-ukraine.org/cpi/>

Tykhomyrova, Ye. B. "Reitynhy ta renkinhy: investytsiine pozytsionuvannia Ukrainy" [Ratings and Rankings: Investment positioning of Ukraine]. *Slovianskyi visnyk*, no. 15 (2013): 149-153.

"Verkhovna Rada Ukrainy. Elektronni petytsii" [Verkhovna Rada of Ukraine. Electronic petitions]. <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/2718?page=1>

"World Happiness Report" <http://worldhappiness.report>
World Economic Forum. <https://www.weforum.org>